

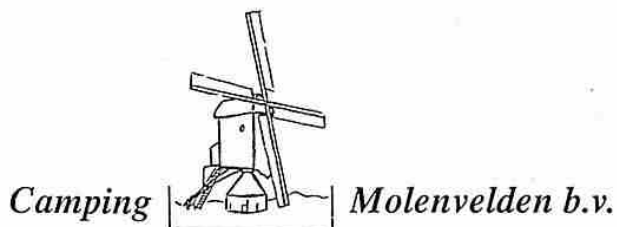
De Rosdoek 111

September 2004

Verschijnt 4 x per jaar

Heemkundige Studiekring

“DE ACHT ZALIGHEDEN”

Camping Molenvelden B.V.
Banstraat 25
5506 LA Veldhoven
Tel.: 040-205 23 84/205 13 81

**Een eigentijdse en goed geoutilleerde camping
in ons eigen kringgebied.**

Voor kort- en seizoenkamperen!

Met vele recreatiemogelijkheden zowel binnen de camping als in de onmiddellijke omgeving ervan, met historische en pre-historische bezienswaardigheden!

Ook voor Uw familie-, verenigings- en bedrijfsfeesten is buiten het kampeerseizoen een passende zaalaccommodatie beschikbaar.

Informatiebrochure gratis op aanvraag.

Th.W. v.d. SANGEN en Zn.

extrapoint . . .

digital printing · web development · graphic design

De specialist in:

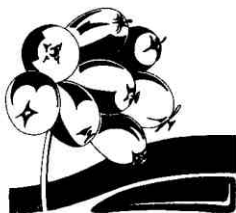
- productie van boeken en periodieken
- ontwerpen van huisstijl en logo

full-colour en zwart-wit

De Run 3120 ····· 5503 LH Veldhoven
tel: 040-2300618 ····· fax: 040-2300619
info@extrapoint.nl · www.extrapoint.nl

Heemkundige Studiekring

"DE ACHT ZALIGHEDEN"

Inhoud:

Reisverslagen van de commissaris der koningin	4
Zeelst in oorlogstijd	13
“Zie maar: ik heb goed leren schrijven bij de	26
Uit onze buitenlands ruilabonnementen	26
Van de boekenplank	28

REDACTIETEAM:

Th. van der Aalst	Ganzestraat 17, 5527 CA Hapert, 0497 – 381671
H. Backbier	Heike 6, 5512 NJ Vessem, 0497 – 591451
K. Cornelissen	Nieuwstraat 74, 5521 CD Eersel, 0497 – 512208
A. Kockx	De Pottenbakker 44, 5506 GD Veldhoven, 040 - 2531596

Redactieadres:

P. Vermeulen De Reek 9, 5502 HX Veldhoven, 040 – 2531817
E-mailadres: zeelst@wish.net

Penningmeester:

H. Jenniskens Veldhovenseweg 2, 5511 KJ Knegsel, 040 – 2535140
giro 3871519

De volgende Rosdoek verschijnt dec. 2004
ISSN 1384-086X

REISVERSLAGEN VAN DE COMMISSARIS DER KONINGIN

De commissaris op bezoek in Hoogeloon

Reisverslagen van Commissaris van de Koningin, A. van Voorst tot Voorst, van bezoeken aan de gemeente Hoogeloon. Uit het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch: archief 1085 Commissaris van de Koningin in Noord-Brabant, 1920 – 1969, inventaris nummer 334: “Verslagen van rondreizen Commissaris van de Koningin, A. van Voorst tot Voorst, door provincie en van bezoeken aan gemeenten Ginniken – Lieshout, 1896 – 1925”. Reisnotities bezorgd door Winfried Thijssen.

6 maart 1897

De burgemeester van Hoogeloon handelde als ambtenaar van den burgerlijken stand verkeerd, door niet te willen aannemen een bewijs van overlijden, afgegeven door den Heer Cramer, arts te Bladel. Bij schrijven van 6 Maart 1897 A.nr heb ik hem op zijne verkeerde handelwijze gewezen.

23 augustus 1899

Den 23 Augustus 1899 bezocht ik deze gemeente. Van uit het logement “van Mol” te Eersel, reed ik over Steensel, Veldhoven, Zeelst, Oerle en Wintelre naar Vessem, alwaar ik een ontbijt had besteld in de herberg van Peters, recht tegen over het Raadhuis; van daar reed ik naar Hoogeloon, om later via Hapert en Duizel naar Eersel terug te keeren.

Op het Raadhuis vond ik B. en W.; de wethouder Beex heeft een roode dronkemansneus; ik hoorde 's mans stem niet; hij maakte geen aangename indruk.

Ik begon, met na te gaan of men werk had gemaakt van de administratie, naar aanleiding van de opmerkingen, waartoe mijn bezoek in 1895 had aanleiding gegeven; tot mijn leedwezen moest ik ervaren, dat men zoo goed als niets veranderd had.

Ik wees er vervolgens den Burgemeester op, dat hij had te zorgen, dat dit jaar de rekening over 1898 en de begroting voor 1900 tijdig bij G.S. inkwamen, en dat daarbij het voorgeschreven model gebruikt werd.

Van B. en W. vernam ik, dat jaarlijks als sluitpost f400 op de begroting van Hoogeloon en Casteren werd uitgetrokken; omdat dan later bleek, dat men het zonder hoofdelijken omslag kan stellen, werd die dan niet geheven.

De gemeente Hoogeloon heeft twee afdeelingen: Hoogeloon en Casteren - en Hapert. Toen de regeling dier afdeelingen gemaakt werd, was Hoogeloon rijk en Hapert arm; nu is het juist omgekeerd: Hapert is zeer rijk, terwijl Hoogeloon moeite heeft om rond te komen.

De sigarenmakers van Hoogeloon en van Hapert verdragen zich niet; die uit Hoogeloon durven niet in Hapert te komen; die uit Hapert worden uit Hoogeloon uitgeranseld, wanneer zij zich daar wagen. De sigarenmakers uit Hoogeloon zijn allen van daar geboortig; ze gedragen zich goed en geven hun loon aan vrouw of moeder af.

De sigarenfabrikant L. van Eyndhoven bracht op zijne fabriek te Hapert vreemd werkvolk; deze brachten een verkeerden geest onder het werkvolk uit Hapert zelf; die heeren betalen nu tehuis kostgeld en spelen dan heer van de rest, houden maandag enz. enz.

Van de raadsleden waren er 2 in Hoogeloon, nl de twee wet-houders, 2 in Casteren, en 3 in Hapert, onder welke de burgemeester.

De burgemeester heeft van den raadsheer Sassen uit 's-Hertogenbosch diens buiten gehuurd; dit buiten werd in 1858 gebouwd door Baron van Schenk van Nijdeggen, rustend priester; gezegde heer van Schenk was eertijds kapelaan te Heusden; hij deed aldaar met zijn groote vermogen \pm 4 ton veel goed; toen de pastoor van Heusden stierf was van Schenk aan de beurt om pastoor te worden, en hoopte in Heusden te worden benoemd. Toen hij in zijne verwachting werd teleurgesteld, verliet hij zijn werkkring, werd rustend priester, en bouwde zich een huis te Hapert; alwaar hij tot zijn dood in 1865 bleef wonen. Hij was een lastig man en werkte vele ongelukkigen in de gevangenis; hij procedeerde veel, en had dan Mr Napoleon Sassen tot advocaat; bij zijn overlijden bleek het, dat hij, met voorbijgaan zijner familie, Mr Napoleon Sassen tot eenig en algeheel erfgenaam had ingesteld van zijn heele vermogen, geëvalueerd op 4 ton. Het grondbezit in Hoogeloon bedroeg niet meer dan 45 hectare, welke door de geheele gemeente verspreid liggen; de Sassen's kochten later ook geene gronden meer bij. De familie Sassen hield het bezit in Hoogeloon bij het overlijden van hun vader eerst geruimen tijd onverdeeld, thans behoort het aan den raadsheer Sassen te 's-Hertogenbosch.

Volgens den burgemeester was de naaste erfgenaam van den Baron van Schenk, de eenige dochter van diens broeder, gesproten uit diens

huwelijk met eene meid uit eene ziekeninrichting alwaar hij wegens delirium verpleegd werd; dat meisje huwde later met den bankier Kerstens uit Tilburg.

Armen zouden er volgens B. en W. niet zijn in de gemeente; er was een huishouden boerenkinderen, die te samen boerden, na vroegtijdig hunne ouders verloren te hebben; deze kinderen waren de eenigen, die het niet breed hadden; wanneer men hen echter voorstelde, om van den arme bedeed te worden, zouden ze het aanbod zeker hooghartig afwijzen.

De burgemeester heeft plein pouvoir van den gemeenteraad, om naar beste weten de gemeentebezittingen, bosschen enz te beheeren; het kwam mij voor, dat hij zich daarvoor nog al moeite geeft.

De burgemeester-secretaris is tevens sigarenfabrikant; hij heeft depots in verschillende steden van ons land. Het werk ter secretarie schijnt hij grootendeels aan zijn 17jarigen oudsten zoon over te laten.

5 maart 1907

Den 5 Maart 1907 kwam ik weer in Hoogeloon. Ik ging er van uit Den Bosch heen; bezocht later ook nog Vessem en keerde 's avonds naar Den Bosch terug.

Als naar gewoonte trachtte ook nu weer de burgemeester zich van het gesprek meester te maken. Ik vernam van hem, dat hij thans weer in Hoogeloon woont, schuins tegenover het Raadhuis, alwaar hij zich eene nette burgerwoning gebouwd heeft. Hij heeft nog steeds eene sigarenfabriek met ± 20 werklieden; er wordt thans veel naar sigaren gevraagd, zoodat hij heelemaal niet meer behoeft te reizen om zijn product van de hand te zetten. Toch wordt er weinig verdiend, omdat de tabak zoo schromelijk duur is. In Hoogeloon is de geest van het werkvolk buiten gewoon goed; veel beter dan in Hapert; de Hoogeloonsche sigarenmakers komen niet in Hapert, omdat ze zeker weten dan klap te krijgen. De Heeren uit Hapert komen wel in Hoogenloon en schoppen daar den boel nog al eens op; het zijn helden in "niet betalen" en in "ruiten ingooien" wanneer men hen om betaling vraagt.

Blijkbaar geeft de burgemeester zich nog veel moeite in het belang van de ontginningen van de gemeente; en plukt de gemeente daar de

vruchten van.

Ik verleende audientie aan Schoenmakers, oud hoofd der school en thans lid van den Raad; hij had allerlei grieven tegen den burgemeester, die zich met de gemeenteraadsverkiezingen te veel bemoeide, ten gevolge waarvan de kiezers niet vrij waren; die hem geen reglement van orde voor de raadszittingen wilde geven, die de notulen van den Raad niet voorlas maar die voor de leden ter inzage legde enz. Schoenmakers vreesde, dat hij dit jaar als raadslid weer zou vallen.

Een bierhuishouder, van Gorp, klaagde, dat hij bekeurd was wegens overtreding der drankwet, en vroeg, op welke manier hij eene vergunning zou kunnen krijgen.

De burgemeesters uit de buurt zullen eene vergadering houden om te bespreken, op welke manier zij het beste uitvoering zullen geven aan die voorschriften van het nieuwe reglement op de waterleidingen, waarbij het onderhoud der waterleidingen ten laste der gemeenten is gebracht.

De zoon van Van Eyck is thans candidaat gemeentesecretaris en werkt voor de akte middelbaar staatsinrichting; het werk ter secretarie

Ansicht: collectie Frans Huijbregts

was goed bij, en goed verzorgd.

19 april 1911

Den 19 April 1911 bezocht ik Hoogeloon, Vessem en Oostelbeers. Ik reed er vanuit Eindhoven heen, en keerde later via Best naar Eindhoven terug.

Burgemeester Hoeks is met ingang van 20 april 1911 benoemd tot burgemeester van Wouw; het is dus de laatste dag, dat hij als burgemeester van Hoogeloon fungeert. Zijn heengaan uit Hoogeloon wordt daar algemeen betreurd; dat hoorde ik zoowel van de wet-houders, als van den pastoor en van het Raadslid Schoenmakers (vroeger schoolhoofd te Hoogeloon), die beide op audientie kwamen. De verschillende Heeren deelden mij nog mede, dat er niemand in

Hoogeloon was, die Hoeks als burgemeester zou kunnen opvolgen. De secretaris Van Eijck is zeker voldoende bekwaam, maar zijn gedrag laat te wenschen over. Hij maakt nog steeds misbruik van sterken drank, en zou ll. Witten Donderdag nog smoordronken geweest zijn! Hoeks had hem nooit zóó gezien, dat men zou kunnen zeggen, dat hij bepaald dronken was; maar nog in den laatsten tijd was hij zesmaal zóó geweest, dat hij te veel gedronken had, eens zelfs zóó, dat Hoeks hem gedreigd had hem van de secretarie te zullen weggagen, wanneer hij daar weer zóó aankwam. Het is wel jammer, want hij moet een goed hoofd hebben, en steeds erg gewillig zijn. Finantieel moet hij er zeer hard voor zitten.

Hij woont nog met zijne moeder, tegenover het Raadhuis; na den dood zijns vaders werd diens sigarenfabriek direct geliquideerd; zijn jongere broeder trok naar Eindhoven en is daar thans bureau-ambtenaar bij Philips.

Men zou zeer gaarne zien, dat er een harde weg kwam Hapert – Casteren – Netersel – Bladel – Hulsel – Lage Mierde. Wanneer men daarvoor de fondsen niet kan vinden, dan moest men een fietspad maken; ik geloof niet, dat men veel voor dezen mijnen raad voelde.

In het huis van Hr Sassen te Hapert woont thans burgemeester Hoeks; een oude pastoorsmeid met een 13jarig nichtje zijn huisbewaarder, en bedienen tevens den burgemeester.

Gemeenteontvanger voert thans persoonlijk zijne administratie en moet die vrij goed in orde hebben.

De nieuwe burgemeester krijgt dadelijk extra werk: vooreerst de bouw van eene nieuwe school te Hoogeloon, waarvoor men terrein in voorkoop heeft; en vervolgens het verpachten van de jacht te Hapert, welke Hr Sassen laat liggen; ik raadde te adverteeren in “den Nederlandschen Jager” en de jacht te verhuren voor minstens zes jaren. Dat is de eenige manier, om er een goeden prijs voor te bedingen.

De gemeentelijke bezittingen brengen steeds minder op; daardoor werd het noodzakelijk, voor de afdeeling Hapert hoofdelijken omslag te heffen; dat was tot nu toe nooit gebeurd.

De waterleidingen lieten te wenschen over; in de laatste drie jaren zou men zeer veel geld uitgegeven hebben, om ze in behoorlijken staat van onderhoud te brengen.

De sigaren industrie gaat maar slapjes; de geest van de menschen, zoowel in Hoogeloon als in Hapert is zeer goed; beter dan voor enkele jaren terug; als men maar met de menschen weet om te gaan, en hen beleefd en geschikt behandelt, laten zij zich gaarne ten goede leiden.

23 juni 1916

Den 23 Juni 1916 bezocht ik per auto van uit Eindhoven de gemeenten Hoogeloon en Vessem.

Secretaris van Eyck blijft zich misdragen; hij maakt geregeld misbruik van drank; woont als het hem niet past de vergaderingen van B. en W. niet bij; als de administratie niet in orde is, dan raken de stukken zoek op de post, zooals laatstelijk een register van den burgerlijken stand; hij knoeit met geld, o.a. 2xf5 kosten van buitengewone keuring van springstieren enz. In tegenwoordigheid van B. en W. hem geraden om eervol ontslag te vragen als gemeentesecretaris; en aan B. en W. verzocht, om, als hij dat niet deed, hem door den Raad te doen ontslaan.

Eindelooze klachten over den slechten toestand der landwegen. Naar wat ik van B. en W. vernam, zal het 't beste zijn wanneer één groot plan wordt opgemaakt, dat in tweemaal wordt uitgevoerd. Voor dadelijke uitvoering zou dan in aanmerking komen Hulsel – Bladel; Netersel – Bladel; en Casteren – Hapert. Dan kregen de inwoners van

drie kerkdorpen een harden weg, en kwamen in verbinding met de tram. Na eenige jaren zou dan moeten volgen een harde weg Lage Mierde – Hulsel – Netersel – Casteren – Hoogeloon, waarmede dan aan alle rechtmatige verlangens zou voldaan zijn.

De landwegen zijn 's winters bitterslecht; ze zijn ook veelal te smal. Zooveel mogelijk zijn overal fietspaden. De gemeente geeft zich veel moeite om de waterleidingen in goeden staat te houden. Toch wordt langs de Grootte Beerse waterschade geleden, door dat Oostelbeers niet voldoende veegt; daardoor kan het water niet voldoende weg.

De burgemeester maakt veel werk van de ontginningen; wat gedaan wordt, wordt behoorlijk beschreven en in kaart gebracht. Tot nu toe werden ontgonnen 250 hectare tot bosch en 55 hectare tot natuurweide. De natuurweiden kosten in aanleg $\pm f250$ de hectare; bij de laatste verpachting werd circa $f100$ de hectare gemaakt.

Men is met Staatsboschbeheer in correspondentie, om met staats-hulp tot verdere bebossing van het daarvoor geschikte terrein te komen. Het gemeentelijk bezit bedraagt 1768 hectare!

De Maatschappij Veenhuizen (te Zwolle) zal een ontginningsplan maken van 30 hectare bij Casteren tot natuurweide. Bovendien tot

Foto J. Bijnen, ca. 1945

Ansicht: collectie Frans Huijbregts

uitbreiding van de bestaande ontginningen te Hoogeloon en Hapert.

Het gaat den boeren goed. Een stoomzuivelfabriek voor de melk van 1100 koeien uit Casteren, Hoogeloon en Vessem is te Hoogeloon in aanbouw. Het landbouw onderwijs te Hoogeloon en Casteren wordt druk bezocht. Van herhalingsonderwijs wordt veel werk gemaakt.

De sigarenindustrie floreert; sigarenmakers verdienen *f*9.50 à *f*10.- Ten gevolge van den invloed der inkwartiering en van de Belgische vluchtelingen wordt er weer meer drank gebruikt dan vroeger. De moraliteit gaat achteruit; korts kwamen nog twee onwettige geboorten voor.

10 augustus 1920

Den 10 Augustus 1920 kwam ik weer in Hoogeloon. De verkiezingen brachten hier 4 nieuwe raadsleden en twee nieuwe wethouders.

Secretaris Van Eijck misdraagt zich nog voortdurend, acht dagen geleden kwam de Burgemeester op het Raadhuis; hij vond daar alles open. In het fietsen hok trof hij den secretaris slapende; zóó zwaar beschonken, dat hij hem niet kon wakker krijgen!

Om in den woningnood te voorzien werden in Hapert 20, in Hoogeloon 12 en in Casteren 8 woningen gebouwd.

Men is in onderhandeling met het Rijk: men hoopt van de Regeering geld te bekomen voor de stichting van 6 boerderijen; die boeren zullen de eerste 8 jaren geen rente betalen; daarna gedurende 24 jaar eene annuïteit, zoodat zij na 32 jaar eigenaar zijn.

Men verlangt sterk naar de harde wegen (28 km); in de kosten zal Noordbrabant 55% betalen, het Rijk 40%. Dit laatste bedrag moet nog door de Staten Generaal worden gevoteerd. Men hoopt begin 1921 te besteden.

Voor eene vereeniging van Hoogeloon met Bladel zijn B. en W. blijkbaar wel te vinden.

De gemeente onderhandelt op het oogenblik met den Heer Lovink, om aan den Staat ± 500 hectare van de Hapertsche heide te verkoopen; de Staat zou dan daarnevens willen aankopen ± 300 hectare meestal dennenbosch, behoorende aan Baron van Eetvelde te Brussel. Deze laatste profiteert blijkbaar van de valuta, en verkoopt al zijne possessies in Noord Brabant. De boerderijen enz. aan de Witreijt zijn reeds

verkocht.

Burgemeester Panken deelde mede, dat de grondduiker onder het Wilhelmina kanaal voor het water van de Beerse veel te klein is; de Grondmij te Boxtel had hem dat geschreven. Hem geraden, een adres te zenden aan Waterstaat, en een afschrift daarvan aan Gedep. Staten. De andere belanghebbende gemeenten, Bladel, Oostelbeers en Vessem moeten dat adres ook teekenen.

De ontginningen (150 hectare bouw- en weiland) brachten in 1919 op f31994.

In Hapert moet eene nieuwe kerk komen; de pastoor van Hapert hoopt op eene gemeentelijke bijdrage van f25.000.

15 juli 1924

Den 15 Juli 1924 kwam ik weer in Hoogeloon.

Het gaat hier gelukkig goed: de sigarenfabrikanten hebben druk werk, er zijn sinds twee jaar geen werkeloozen. Ook de landbouwers maken goede zaken.

De weg Bladel – Hulsel – Mierde is besteed, en moet in 1925 opgeleverd.

Burgemeester vertrouwt, dat de wegen Bladel – Netersel, Hapert – Casteren, en Netersel – Casteren – Hoogeloon ook nog zullen gebouwd worden. Door onderlinge jaloezie werd de bouw van al die wegen lang vertraagd. Had Panken er niet in toegestemd, dat de bouw Bladel – Hulsel – Mierde vóór ging, dan was er waarschijnlijk van den heelen bouw niets gekomen.

De landwegen zijn slecht; door aanleg van fietspaden tracht men voetgangers en fietsers te helpen. Langs de Beerze wordt veel waterschade ondervonden; de gemeente Oostelbeers heeft hieraan veel schuld.

De grondduiker onder het Wilhelminakanaal voor het water van de Beerze is groot genoeg.

Voor het eerst in 1924 veegt Hoogeloon op kosten van het Waterschap van de Dommel, de Beerse van af den provincialen weg tot de grenzen van Westelbeers.

Gemeente is niet aangesloten bij het Staatsboschbedrijf; heeft er in 1923 om gevraagd; voorloopig niet, geen geld.

Van verkoop van de Hapertsche heide aan den Staat kwam niets. Gemeente is thans zelve met de bebossing begonnen; dit jaar ½ miljoen dennen plantjes; in 1925 een miljoen. Grond wordt niet geploegd; dat is te duur.

Gemeente heeft 150 hectare natuurweiden en bouwland. Is thans begonnen, met heide op langen termijn te verpachten.

Met Staatshulp werden 7 boerderijen gesticht; het moet dien menschen bijzonder goed gaan.

Sinds jaren is men van de Grondmij af.

Stoomzuivelfabriek te Hoogeloon werkt bijzonder goed; 950 koeien.

In plaats van vervolg onderwijs wordt thans voorbereidend landbouwonderwijs gegeven; in elk van de drie gehuchten een cursus, die door gemeente met f50 elk gesubsidieerd worden.

Pastoor Valens is bezig in Hoogeloon voor f91.000 eene nieuwe kerk te bouwen; vroeg geen subsidie.

De nieuwe Roomsche kerk in Hapert kwam gereed; nog geen toren.

ZEELST IN OORLOGSTIJD

Dit verhaal beoogt niet de geschiedenis met exacte feiten of analyses te beschrijven. Het gaat ook niet op zoek naar het antwoord op het zinloze geweld van 17 september 1944. We beschrijven de gebeurtenissen met als leidraad de individuele herinneringen en de memorialen van de toenmalige pastoors De Bont en Van Welie. Zij zijn in de oorlogsjaren de herders van de geloofsgemeenschap van 2900 zielen in Zeelst.

Op 10 mei 1940 wordt Zeelst, een kerkdorp van de gemeente Veldhoven, 's ochtends om 4 uur in haar slaap gewekt door het geronk van talloze vliegtuigen boven het vliegveld. Het is een angstige nacht voor de mensen, die dicht bij het vliegveld wonen. Er vallen 6 bommen, de eerste van de vele die nog zouden volgen. De oorlogstoestand tussen Nederland en Duitsland is ingetreden.

Foto: Vliegveld Welschap

Op pinkstermorgen, 12 mei om half 12 komen de eerste Duitse pantserwagens met mitrailleurs Zeelst binnen. In de dagen erna nemen 150 Duitse soldaten hun intrek in het St.-Willibrordushuis, het patronaat, terwijl 3 (onder)officieren op de pastorie worden ingekwartierd.

In de weken erna komen alle, circa 80, soldaten uit Zeelst weer behouden thuis. Sommigen hebben geen schot gelost, anderen zijn in vuurgevecht geweest bij de Grebbelinie, in Rotterdam of in de Peel. In de maanden die volgen wordt het vliegveld herhaaldelijk gebombardeerd. Voortdurend leven de mensen in angst, vooral 's nachts wegens aanvallen van Engelse bommenwerpers. Er vallen doden en gewonden op het vliegveld, dat wordt gebruikt door de Duitsers. In de nacht van 9 op 10 september 1940 wordt er zo hevig gebombardeerd dat veel ruiten in Zeelst sneuvelen. Op de pastorie sneuvelen zeven ruiten en twee glas in lood ramen van de kerk begeven het door de luchtdruk. Er blijven groepen Duitse soldaten komen en gaan in het patronaat en in de bewaarschool. Ook in de pastorie lopen zij in en uit, zodat pastoor De Bont vertwijfeld uitroept in zijn memoriaal: “*a Germanis libera nos, Domine!*”, “red ons van de Duitsers, Heer”.

Op 24 mei 1941 zijn alle Duitsers uit Zeelst vertrokken, behalve de vliegeniers in de 26 Duitse woningen, die parallel aan de Kruisstraat zijn gebouwd. Op zondag 22 juni 1941 overlijdt pastoor De Bont aan een maagkwaal. Op 4 juli 1941 volgt de benoeming van pastoor Van Welie. “*Ofschoon de tijdsomstandigheden droevig waren*”, zo schrijft pastoor Van Welie, “*was het toch een blijde inkomste*”.

In de week van 21 september 1941 wordt de boerenstand van Zeelst

sterk getroffen. Op bevel van de Duitse autoriteiten moeten 13 families van de Heistraat, Muggenhol en Djept hun huizen verlaten.

De grond is nodig om het vliegveld te vergroten. De bewoners worden elders in barakken ondergebracht. In december moeten de daken van de meeste huizen op het Heike verlaagd worden, omdat ze hinderlijk zijn voor de opstijgende en dalende vliegtuigen.
Foto: noodwoning van de

familie Grard van Loon, Heistraat 110

In de loop van juni 1942 vertrekken meer dan 30 ongehuwde arbeiders (voornamelijk sigarenmakers van de Velasquesfabrieken) naar Oberndorf aan de Neckar in Zuid-Duitsland. Zij worden door de Duitsers tewerkgesteld in de Mauser Werke AG wapenfabrieken. Pater Van de Borg gaat mee voor geestelijke bijstand. Ze volgen eerst een korte retraits in Meerveldhoven, onder leiding van 2 paters Jezuiten. Velen treden in het huwelijk om in Zeelst te kunnen blijven. In juli 1942 worden er 18 huwelijken gesloten. Het heeft echter weinig zin, want daarna worden de gehuwde mannen zonder kinderen ook opgeroepen, gevolgd door de gehuwde mannen met één kind en zo gaat het verder. Volgens het memoriaal van pastoor Van Welie komen er zo'n 80 arbeiders in Duitsland terecht.

Niet alle mannen worden opgeroepen om in het Ruhrgebied te gaan werken. Omdat Zeelst in een landbouwgebied ligt, krijgen sommige boeren een Ausweiss, omdat ze nodig zijn om voedsel voor de Duitsers te verbouwen. Er zijn echter ook mensen die als boer in Duitsland moeten gaan werken.

De Duitse weermacht vordert intussen de kerkklokken op voor oorlogsdoeleinden. Er worden bij en door verschillende instanties energieke pogingen gedaan om de oudste klok uit 1551 te behouden, hetzij als monument hetzij als gemeentelijke alarmklok. Alles echter

tevergeefs.

Op de foto voor de kerk van Meerveldhoven een eerste groep van Veldhovenaren die vanaf juni 1942 in Duitsland tewerkgesteld zou gaan worden.

Op woensdag 30 december 1942 komt een ploeg arbeiders die, zelfs zonder een machtiging te tonen, aan het werk gaat om de klokken weg te halen. De pastoor schrijft “de heren hebben een onaangename indruk achtergelaten”.

(noot redactie: de klok is na de oorlog heel teruggevonden)

In 1943 heerst er grote ellende onder de bevolking. Schoeisel en kleding zijn niet meer te krijgen; het voedsel is zeer schaars en het vleesrantsoen is tot een minimum per week gereduceerd. Alles is op de bon. Iedereen leeft in angst, wanneer de bommenwerpers van de geallieerden bij honderden over Zuid-Nederland vliegen om Duitsland te bombarderen. In 1944 worden de verschrikkingen van de oorlog steeds ernstiger. Luchtgevechten en schietpartijen zijn aan de orde van de dag. Ondanks de vele bombardementen op het vliegveld zijn er tot dan toe in Zeelst nog relatief weinig gewonden gevallen.

Op 6 juni 1944 wordt de grootste landingsoperatie van de tweede

wereldoorlog uitgevoerd op de kusten van Normandië, Operatie Overlord.

Na de geslaagde landingen waaieren de geallieerde troepen in hoog tempo uit over Frankrijk. Op de plankkaarten van de operatie is aangegeven dat men verwacht op D+90 (negentig dagen na de landing, begin september dus) de Seine te bereiken. Deze wordt echter al op 19 augustus bereikt. In de daarop volgende dagen ontbrandt een felle strijd om Parijs, dat op 25 augustus wordt bevrijd.

De opmars gaat voort en begin september trekken de geallieerde legers door België. Op 3 september wordt Brussel bevrijd en een dag later nemen de Britse troepen, zonder noemenswaardige tegenstand te ondervinden, de havenstad Antwerpen in. Helaas kunnen de geallieerden de havens van Antwerpen nog niet gebruiken omdat de Westerschelde nog vol mijnen ligt en aan de noordkant Zuid-Beveland en Walcheren nog stevig in Duitse handen zijn.

Door de onverwachte snelle opmars zijn de geallieerde aanvoerlijnen tot het uiterste uitgerekt. De aanvoer moet nog steeds vanuit Normandië geschieden, duizenden en duizenden tonnen materieel en brandstof per dag.

In het bezette Nederland volgt men vol spanning de berichten via de radio-uitzendingen uit Londen over de geallieerde opmars.

Op maandag 4 september, de dag van de bevrijding van Antwerpen, luisteren de Nederlanders in nog heviger spanning naar de uitzendingen van radio Oranje. Volgens een Duits bericht zouden de Amerikanen al in Zuid-Limburg zijn. Later op de avond spreekt de Nederlandse minister-president Gerbrandy over het overschrijden van de Nederlandse grens, als een vaststaand feit. Later op de avond om 20.45 uur volgt het bericht: “De geallieerden hebben Breda bereikt!”

Dan breekt dinsdag 5 september aan, de dag die de geschiedenis in zal gaan als “Dolle Dinsdag”.

Het bericht over Breda wordt herhaald. Overal in Nederland verwacht men elk ogenblik de bevrijders te zien verschijnen. In Dordrecht “is men ervan overtuigd” dat de bevrijders inderdaad in Breda zijn en in Rotterdam “weet men zeker” dat ze al in Dordrecht zijn. In Leiden “geldt” dat Den Haag bevrijd is en in Haarlem “meent” men dat Leiden reeds bereikt is. De wildste geruchten doen de ronde.

Op de invalswegen van vele steden en dorpen drommen de bewoners samen en kijken reikhalzend uit naar de bevrijders. Zo ook in Zeelst. Jan Sanders (1927-1959) studeert aan het seminarie voor priester, maar wordt gedwongen het seminarie te verlaten, omdat de Duitsers dat in bezit nemen. Thuis in de boerderij aan het Hemelrijken, beschrijft hij in zijn dagboek de laatste spannende dagen van de oorlog, waarin bijna dagelijks gebombardeerd wordt:

“..3 september 1944: Er zijn Tommy's in de lucht en er wordt geschoten. Ze zijn nogal hoog. Als we zo staan te kijken zien we er plots één op een hoogte die we kennen, namelijk zoals we dat noemen 'bombardeerhoogte'. We zien er zo al meer en meer allemaal uit westelijke richting. Het geschut begint te schieten. Plotseling een gieren en een waaier fosfor suist naar beneden en direct daarop de bommen. De fosfor is het sein tot de aanval. De bommen suizen en springen met een scherpe vinnige knal uiteen. Het huis schudt, de grond dreunt en de ramen rommelen. Als de rook en het stof wat opgetrokken zijn, zien we dat vlak achter ons in de straat bommen gevallen zijn. Dan gaan we de schuilloopgraaf in. We zitten er ingepakt als haringen in een ton. Met veel moeite wordt grootmoeder er ingesleept. Nadat iedereen een oefening van berouw heeft gebeden, begint moeder met het rozenhoedje..”

Maandag 4 september 1944: De Duitsers hebben de in beslaggenomen huizen in de Heistraat in vlammen doen opgaan. Diezelfde avond wordt ook het St.-Willibrordushuis tot ontploffing gebracht; 1/3 deel blijft overeind, maar zal later op 12 september alsnog door de Duitsers opgeblazen worden.

In de dagen erna trekken de Duitsers zich nog verder terug. De mensen in Zeelst maken daarvan dankbaar gebruik door alles weg te nemen wat de Duitsers achterlaten op het vliegveld, in het patronaat en in de Duitse huizen op het kamp aan de Kruisstraat. De pastoor laat vanaf de kansel weten dat het zevende gebod nog steeds bestaat, maar de mensen gaan door. Ze kwamen al zo lang van alles tekort. Binnenkort zou alles beter worden, via de radio volgt men de opmars van de Tommy's. De bevrijding is nabij. Maar dan breekt de fatale dag aan.

Zondag 17 september 1944 in Zeelst.

Als de inwoners van Zeelst op de bewuste zondagochtend het luchtalarm horen afgaan, kan niemand voorzien, wat een verschrikkelijk drama zich daarna zou voltrekken. Het luchtalarm is immers al zo vaak afgegaan in Zeelst. Logisch, gezien de ligging dicht bij het vliegveld, dat vaak het doelwit is van bombardementen. Via de radio hoort men dat de geallieerden richting Nederland trekken. De bevrijding is dus dichtbij.

Zondag 17 september 1944. D-day voor operatie “Market-Garden”.

Op 10 september hebben de Britse veldmaarschalk Montgomery en de Amerikaanse generaal Eisenhower, tevens opperbevelhebber, op het vliegveld van Brussel spoedoverleg. Na veel gepraat wordt besloten dat D-day (decision day = dag van de beslissing) zal beginnen op 17 september om 13.00 uur. Dan start operatie Market-Garden waarbij men in één grote operatie wil doorstoten van België naar Arnhem. Vandaar om de Siegfriedlinie heen het Roergebied intrekken en de Duitse industrie uitschakelen. Na deze actie wil men via de Duitse laagvlakte doorgaan naar Berlijn.

Om dit mogelijk te maken staat op zondagmorgen 17 september, op 24 Engelse vliegvelden, een gigantische luchtmada klaar van 2000 transportvliegtuigen, gliders en bommenwerpers, aangevuld met nog eens 1100 jachtvliegtuigen voor de bescherming. Deze hele luchtvloot heeft de bestemming Nederland.

Op zondagmorgen 17 september 1944 vertrekken 875 Vliegende Forten van de 8th Air Force, voor aanvallen op geschutopstellingen en andere militaire doelen op 119 posities in Midden- en Zuid-Nederland. De Vliegende Forten moeten aanvallen uitvoeren op alle doelen, die schade zouden kunnen toebrengen aan de luchtlandingsoperaties. Ze worden geëscorteerd en ondersteund door 444 Mustangs en 34 Lightnings. Zes B-17 Vliegende Forten, van de 398 Bomb Group voeren een aanval uit op het vliegveld bij Zeelst. Hier wordt 20 ton fragmentatiebommen afgeworpen.¹

¹ Uit “En nooit was het stil, kroniek van een luchtoorlog, deel 2” uitgegeven door de Koninklijke

Het gevolg is rampzalig. De fragmentatiebommen, wellicht bestemd voor Welschap, vallen op het Heike, het Cobbeek en de Heuvelstraat, wijken in Zeelst. De bevrijding komt één dag later op 18 september, maar daarvoor vinden nog 19 mensen de dood. Kinderen, moeders en vaders worden in één klap uit het leven weggerukt en laten een onopvulbare leegte achter in de kleine Zeelster gemeenschap.

Twaalf mensen schuilen achter een hooimijt op het Cobbeek. Zij denken veilig te zijn voor bommen, bestemd voor het vliegveld. Helaas, zij zijn niet veilig, 11 personen worden dodelijk geraakt.

Nellie van Bergen-Derks (29) overlijdt samen met drie van haar kinderen achter de hooimijt. Bert (8-links) en Theo (5). Haar dochtertje Trudy (1) is niet afgebeeld.

Nellie Kanen zit met haar moeder in de schuilkamer. De schuilplaats bestaat uit grote aan elkaar gelegde betonnen putringen. Het is erg vol, wanneer er nog meer mensen aankomen, die er niet meer bij kunnen. Nellie verlaat op dat moment de schuilkamer en loopt met de groep mee, naar de hooimijt.

Nellie Kanen, 19 jaar oud, vindt de dood.

Op de foto: Tonia van Gestel (14), zij overlijdt samen met haar moeder Martha van Gestel-van der Linden (36) en haar broers Frans (12) en Hendrik (8).

Pastoor Van Welie gaat direct naar de rampplaats en treft de 11 mensen bij de hooimijt aan. Twee mensen leven nog: Tonia van Gestel en Henk Aerts.

In zijn memoriaal beschrijft de pastoor hoe Tonia hem herkende en dankbaar en lachend aankeek, “Vader maak me toch dood, want ik heb zo’n pijn” roept ze uit, vijf minuten later sterft ze.

Henk Aerts (20) en zijn vrouw Catharina Aerts-d’Andrea (28). Eén dag tevoren aangekomen uit Frankrijk waar zij vanwege het oorlogsgeweld zijn gevlucht. Henk Aerts overlijdt na vijf dagen in het ziekenhuis. Zijn vrouw is dan al begraven.

Naast de 11 doden bij de hooimijt vallen er nog 3 slachtoffers op het Cobbeek.

Nard de Haas (53) gaat, zoals gebruikelijk in die tijd, ‘s morgens naar de hoogmis. Als tijdens de dienst het bombardement in alle hevigheid losbarst, geeft de dienstdoende geestelijke het advies om maar naar huis te gaan. Als een volle kerk getroffen wordt is, de ramp niet te overzien. Veel mensen durven niet naar huis en blijven in de kerk of gaan dichtbij in schuilputten zitten. Nard is bezorgd om zijn vrouw Drieka en de kinderen en gaat wel naar huis om te kijken hoe het met hen is. Net als hij op de rand van de schuilkelder bij zijn huis staat komt de tweede aanval. Hij wordt in zijn rug geraakt en overlijdt ter plekke.

Bert (54) en Hanneke Renders-Verhees (60).

Anna van Boekel-Renders vertelt: *“Die zondag gingen mijn ouders naar de vroegmis, terwijl de jongens het vee verzorgden en wij met de meiden het ontbijt klaarmaakten. Daarna zijn wij, de kinderen, naar de Hoogmis gegaan. Tijdens die dienst, tijdens de preek, hoorden we dat het Cobbeek gebombardeerd werd. Het was een geweldige herrie, alles trilde.”*

Het huis wordt getroffen door een vultreffer. Bert wordt als eerste gevonden. Later Hanneke, helemaal onder het puin. De 5 achter-blijvende kinderen hebben hun ouders nooit meer gezien.

Ook in de Heuvelstraat vallen doden, 5 in totaal.

Jan Verwimp (39) woont op Heuvelstraat. Hij heeft met zijn 3-jarige zoon op de arm naar het bombardement staan kijken. Ze vinden hem, liggend op zijn kind, dat niks mankeert, maar Jan is dood.

Maria van Asperdt-de Wit staat voor haar huis aan de Heuvelstraat, samen met haar broer Tinie de Wit (13) en haar buurman Jan van Asperdt, als ze de vliegtuigen ziet aankomen.

“..Je moet niet bang zijn, dit zijn onze bevrijders, zei hij tegen me. Maar er kwamen intussen steeds meer vliegtuigen. Jan van Asperdt ging met Tinie de weg over, d'n ekker in. Ik draaide me om en liep naar huis. Voordat ik het huis had bereikt waren de bommen al gevallen.....

Maria's broer Tinie de Wit, het 5^e kind uit het gezin de Wit van 11 kinderen, wordt later dood gevonden in de Hoogepat.

nog gesproken.

Hein van Asperdt (39) zit met zijn moeder in de schuilkelder terwijl de bommen vallen. “..*Mijn moeder weet dat mijn vader ergens buiten is op de Heuvelstraat. Ik word daarom teruggestuurd en toen heb ik mijn vader daar gevonden... Ik begreep er niets van... Ze wilden mijn vader nog naar het ziekenhuis brengen. Maar eerst wilde hij mijn moeder nog zien... Mijn moeder heeft mijn vader*

Zoals mijn vader altijd zei ‘Alles komt goed’, zei hij dat toen ook. Daarna brengen ze hem naar het Binnenziekenhuis“ Daar sterft Jan van Asperdt, vader van 8 kinderen tussen de 17 jaar en 4 maanden oud.

Noud Louwers (19) wordt in de beukenheg op de Hoogepat bij de Boerenbond dood gevonden. Zus Annie Vermeulen-Louwers vertelt:

“..Mijn vader weigerde Noud af te staan aan de hulpverleners; hij nam mijn broer mee naar huis waar hij werd opgebaard tot aan de begrafenis..”

Wim van

Noud Louwers gaan kijken. Ook geraakt en de Vroom – van “..*Ad Louwers gelopen en zei kan niet, zei mijn d’n hofpad’.*

Laarhoven (19) is samen met op weg om naar het vliegveld te Wim wordt in de Hoogepat overlijdt ter plekke. Zijn zus An Laarhoven vertelt:

kwam bij mijn moeder binnen- ‘Jullie Adriaan is dood’. ‘Dat moeder, want daar loopt hij op Ongerust, dat er wellicht toch

iets met haar andere kinderen was gebeurd, liep ze toch met Ad mee naar de Hoogepat. Daar vond ze Wim. Ze omhelsde hem met de woorden ‘Maar jongen toch’ ...daarna wordt ze weggevoerd door de

kapelaan want Wim was zwaar verminkt.”.

Vragen zonder antwoord.

Waarom de geallieerden hun bommen uitwierpen boven Zeelst is nooit bekend geworden. Was het een vergissing? Het was rustig en prachtig weer, het zicht was dan toch goed? Wist men dan niet dat de Duitsers op de 17^e september al vertrokken waren van het vliegveld? De meningen lopen uiteen:

Wim Adriaans vertelt: *“..De vliegtuigen vlogen vrij laag en lieten hun bommen vallen na een lichtsignaal vanuit het 1^e vliegtuig. Op dat moment kwamen er ook al vliegtuigen terug vanuit de andere richting. Volgens mij was het bombardement wel degelijk voor het vliegveld bedoeld maar lieten ze hun bommen vallen ‘om eraf te zijn’ toen ze zagen dat die anderen ook al terug vlogen naar Engeland..”*

Ook Jan van Beers denkt dat de bommen voor het vliegveld bedoeld waren: *“..In de oorlog hadden ze de daken van de huizen op het Heike en het Cobbeek gehaald. De daken waren hinderlijk voor de opstijgende bommenwerpers. Waarschijnlijk hebben ze daardoor de huizen op het Heike aangezien voor militaire barakken en dachten ze, dat ze het vliegveld bombardeerden..”*

Paul de Weijer heeft een andere verklaring: *“..De Duitsers waren die week al aan het terugtrekken. Op het vliegveld was alles al weg. Die week hadden de Duitsers daar gestaan, met hun wagens en paarden. Ze moesten hun paarden nog beslaan en nog een en ander bij elkaar zoeken. Ze hadden precies op die plek, onder de lindebomen gestaan. En daar vielen die zondagmorgen de bommen..”*

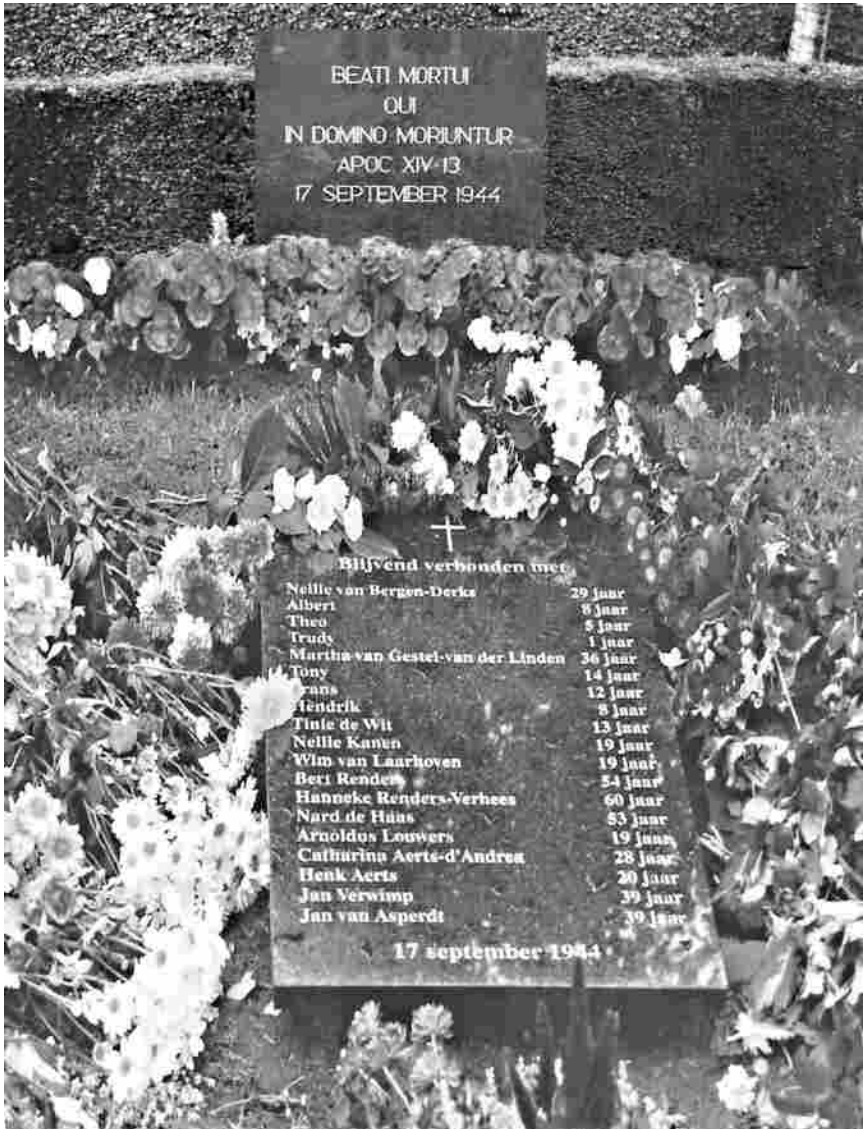
Ook Piet Kanen gelooft de officiële verklaringen niet: *“..Er waren al een paar weken geen Duitsers op het vliegveld, dat werd geplunderd door de burgers. Waarom zou men iets bombarderen dat er niet is? Ik denk dat de bommen voor het Cobbeek bedoeld waren. De bommen vielen in een klein gebied en het waren er maar een gering aantal. Juist op die plek hadden de Duitsers een dag gestaan. Als men het vliegveld had willen bombarderen zouden er ook veel meer bommen zijn gegooid, want het vliegveld is een veel uitgestrekter gebied..”*

Op 18 september vertrekken de geallieerde troepen vanuit Valkenswaard richting Veldhoven, met als opdracht zich samen te voegen met de parachutisten, die de vorige dag in Son geland zijn. Rond vier uur trekken de militairen eindelijk Veldhoven binnen, om vervolgens via de Provinciale weg richting Eindhoven te trekken.

Zeelst is bevrijd.

Wat heden ten dage nog rest is verdriet en een monument!

Oorspronkelijk document “Zeelst in oorlogstijd” is geschreven door: Mieke Hurkx en is bewerkt en aangevuld door Piet Vermeulen. Verder werkten mee: Jan Bressers, Antoon Hopstaken en Frank van der Maden van de Werkgroep “Zeelst schrijft geschiedenis” en dhr. Fulhage van het museum “Bevrijdende Vleugels” te Best.

Het monument voor de gesneuvelden op 17 september 1944
 BEATI MORTUI QUI IN DOMINO MORIUNTUR APOC XIV-13
 Zalig de doden die in de Heer sterven

“ZIE MAAR: IK HEB GOED LEREN SCHRIJVEN BIJ DE PLAATSELIJKE SCHOOLMEESTER”

In het archief van het O.C.M.W. te Antwerpen trof ik een velletje papier aan met daarop onderstaande filosofische uitingen. Ze waren geschreven door een meisje, dat in de 17^e eeuw door de Camer van den Arme van Antwerpen in een van de Kempische dorpen tijdelijk was uitbesteed. Het genoemde Armbestuur hechtte eraan, dat haar pupillen naar de plaatselijke school gingen en kwam in de kosten daarvan tegemoet.

Als u in het eerste deel “vroch” door “vroeg” den “doot” door “doet” vervangt, leest u wel, dat men ook in de avonduren moet werken wil men iets meer bereiken.

In het tweede deel geeft de tekst aan, dat men noodzakelijkerwijze moet vluchten voor het nadere grote geweld en dat de angst daarvoor verlamrend werkt.

Den avont en de den morghen en sijn niet even vroch
Maer wouden den avont sorghen ghelijck den morghen
Doot daer souden soo menich man rijden te perd
Die nu moet ghaen

Laet ons van hier vlieden offt wij worden veriaeghen
Dier grote ghewelt en cann ick niet langher ver-
dragen die vrese heft alsoo alle mijn leden verslaen
Dat ick nouwelijck vort en mach gaen

Theo van der Aalst

UIT ONZE BUITENLANDSE RUILABONNEMENTEN

“t Swanekoeriertje”, Heist-op-den-Berg, mei 2004

- Rechtspraak in het Land van Heist vóór 1800.
- En nog woorden uit een vogelbek!.
- Van Hertog tot Malbroek.

“Te Lomelle op die Campine”, Lommel, maart 2004

- Twee Lommelse tieners onder voogdij (18^e eeuw).

- Lommelse bijnamen.
- Ronde gevelopeningen en wijzerplaten aan gotische kerken in de Nederlanden.

“Te Lomelle op die Campine”, Lommel, juli 2004

- Valsemunterij in vroeger tijden.
- Steentijdsites op de Maatheide te Lommel.

“Arendonks Heemnieuws”, april 2004

- Een moedige daad. (Gered uit het kanaal 11 maart 1925).
- Zeg jom (Arendonks dialect).
- Namen noemen te Arendonk.
- Diefstal van geld uit de gemeentekom in de kerk. (jan. 1761).
- Ramgedicht. (Van notaris de Ram te Arendonk, ca. 1875).

Heemkunde Gouw Antwerpen v.z.w., Schilde 2004/1

- Heemkunde en Innovatie.
- Toponiemen; Zichtbare geheimen.
- Symbolisme; De klok, de bel.
- De prostitutie te Antwerpen in het Ancien Regime.

Heemkunde Gouw Antwerpen v.z.w., Schilde 2004/2

- Naamgeving in Ruisbroek.
- Aan Hertog tot Malbroeck.

“Corsendonca”, Oud-Turnhout, 1^e kwartaal 2004

- De oorlog van Jan Van Den Avoort (Dagboek W.O. II. Tewerkgesteld in Duitsland).
- De verdwenen interbellum bunkerlinie aan het kanaal te Oud-Turnhout.

“Corsendonca”, Oud-Turnhout, 2^e kwartaal 2004

- Tijdens de oorlogsjaren (Wielrenner Rik van Steenbergem).
- 18^e Eeuwse eigenaren te Oud-Turnhout (Familie Bols).
- De oorlog van Jan Van Den Avoort (Vervolg dagboek)

VAN DE BOEKENPLANK

- Peer Meurkens. De wereld van schoolmeester Panken. Kempen Uitgevers, 168 pag. met ill.; prijs € 19,50 ISBN 90 6657 212 4
In dit portret van het oude Kempenland in de 19^e eeuw geeft de antropoloog dr. P. Meurkens in zeer verzorgde taal een nieuwe kijk op het vertrouwde beeld van onze streek. Hij schetst aan de hand van teksten van P.N. Panken een levendig beeld van de gemeenschap in het 19^e eeuwse kempenland. Een waardevolle aanwinst voor eenieder wie de geschiedenis van de eigen streek ter harte gaat.

- A.J. Bijsterveld e.a.. De kroniek van de hertogen van Brabant door Adrianus Barlandus. Adr. Heinen Uitgevers, 304 pag. met ill.; prijs € 27,50 ISBN 9070706733.

De vertaling van dr. M. Verweij van het boek van Barlandus van 1526 is waardevol omdat ze ons de gelegenheid biedt zonder al te veel moeite kennis te nemen van “een van de mooiste voorbeelden uit een lange reeks genealogische kronieken die bedoeld waren om de positie van de Brabantse hertogen te rechtvaardigen”.

Nog waardevoller is dit boek o.a. wegens de historiografische inleiding, de beschrijving van de weinig bekende hertogen uit de tiende, elfde en twaalfde eeuw, wegens de voortzetting van de kroniek van Pilips II tot en met Prins Filip van België en ook wegens de beschrijving van de beelden van de hertogen op de Sint-Jan.

- Nederlands Centrum voor Volkscultuur:

1. Het verhaal van het boerenleven.

Niet de boerderij en haar bouw, niet de productiewijze of de opbrengst maar het leven van de boer en de boerin staat centraal. Hun leven, dat vanaf 1850 zo ingrijpend veranderd is. Prijs € 10,-

2. Fotografie als historische bron.

Niet alleen geschreven bronnen, ook foto's kunnen een belangrijk hulpmiddel zijn voor onderzoek, erkennen de historici de laatste jaren steeds duidelijker. Hoe kunnen foto's het best gebruikt worden als bron voor de geschiedenis van het dagelijks leven, wordt in dit

“Cahier voor de regionale geschiedenis en volkscultuur uiteengezet.
Prijs € 15,

3. Volkscultuur van en voor een breed publiek.

De volkskunde heeft de laatste jaren een ingrijpende gedaanteverandering ondergaan. De consequenties hiervan zijn bij velen nauwelijks bekend en daarom ook niet verkend.

Niet alleen het materieel erfgoed dient bewaard te worden, ook het immaterieel erfgoed, de volkscultuur, moet bestudeerd, vastgelegd en bewaard worden. De wereldcultuurorganisatie Unesco heeft hiertoe de aangesloten staten opgeroepen. Prijs € 16,-

De boeken van het Nederlands Centrum voor Volkscultuur kunnen besteld worden door het vermelde bedrag over te maken op giro:
810806 t.n.v. Nederlands Centrum voor Volkscultuur te Utrecht onder vermelding van:

Boek 1; “Boerenleven”

Boek 2; “Visuele Cultuur”

Boek 3 “Volkscultuur”

Kees Cornelissen

HARTVERWARMEND

BARBAS

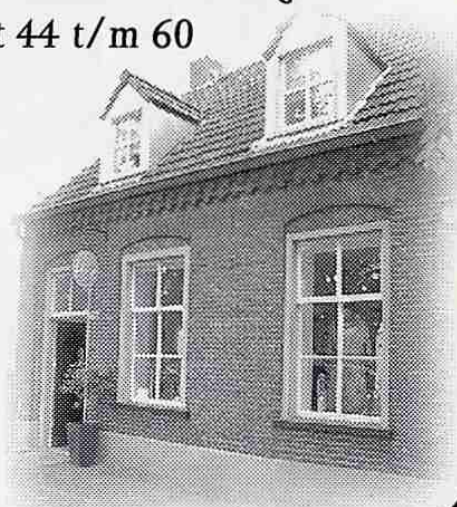
INBOUWHAARDEN - CASSETTES - HOUT/KOLENKACHELS - DESIGNHAARDEN
BARBAS BV - HALLENSTRAAT 15C - 5531 AB BLADEL, NL - TEL. 04977-94485 - FAX 04977-82760

Ook voor sportieve damesmode en lingerie
van maat 44 t/m 60

Markt 24,
Eersel
(tegenover de kiosk)
0497-516000

Openingstijden:
maandag gesloten
di. t/m do. 10.00-18.00 uur
vrijdag 10.00-20.00 uur
zaterdag 10.00-17.00 uur

Slaapspecialzaak

Marian Eikemans

Openingstijden:

Nieuwstraat 40

5521 CC Eersel

Tel. 0497 - 530 900

Fax. 0497 - 530 911

di t/m do 10.00 - 18.00 uur

vr 10.00 - 21.00 uur

za 10.00 - 17.00 uur

Met zorg voor uw rust

CHINEES-INDISCH-RESTAURANT

美華酒家

"MEI WAH"

5503 BK VELDHOVEN
Burg. v. Hoofflaan 83-89
Tel. 040-2534732
Fax. 040-2547073

5615 AB EINDHOVEN
Leenderweg 86
Tel. 040-2117557

Dagelijks geopend van: 11.00-22.30 uur

Exclusieve accommodatie voor Uw:

partijen - familiediners - lunch of diner met
zakelijke relatie - personeelsavonden - etc.

De boeken die besproken worden in
de boekenplank zijn verkrijgbaar bij

De Boekenlegger

Ook voor uw buitenlandse bestellingen bent u
bij ons van harte welkom

Markt 42, 5521 AN Eersel Tel. 0497-512551

Nu ook op internet : [www. de-boekenlegger.nl](http://www.de-boekenlegger.nl)

Email : info@de-boekenlegger.nl

de Muzenval

S.c.c. “de Muzenval” beschikt over diverse zalen die geschikt zijn voor vergaderingen, cursussen, bijeenkomsten, voorlichtingsavonden, workshops etc.

Ook heeft scc “de Muzenval” een theaterzaal met 350 zitplaatsen waarin alle faciliteiten aanwezig zijn voor uw bedrijfsvergaderingen of seminars.

Bovendien kunt u in de gezellig ingerichte foyer na afloop nog een drankje of hapje gebruiken.

sociaal cultureel centrum “de Muzenval”

Dijk 7 – 5521 AW – Eersel – Tel. 0497-515997 – info@muzenval.nl

Wat kan de VVV Veldhoven u bieden?

U kunt bij de VVV onder meer terecht voor:

- * VVV-gidsen met toeristische informatie
- * VVV/ANWB kaarten en plattegronden
- * VVV/ANWB fiets-, wandel-, skate- en autoroutes
- * VVV-geschenkbonnen

**IETS TE VIEREN?
Geef een:
VVV-IRIS Cheque**

**Te besteden in duizenden winkels in heel Nederland
Te koop in waarden van € 5,- tot € 50,- bij:**

**VVV Veldhoven, Meiveld 2 (Openbare Bibliotheek) 5501 KA Veldhoven
Telefoon: 040 - 255 37 55 e-mail: info@veldhoven.nl**

Openingstijden zoals van de Openbare Bibliotheek